

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Poznaniu

LPO-4101-22-04/2013

P/13/112

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

<i>Numer i tytuł kontroli</i>	P/13/112 – Egzekucja należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne
<i>Jednostka przeprowadzająca kontrolę</i>	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu
<i>Kontrolerzy</i>	Zuzanna Kaźmierczak, inspektor k. p., upoważnienie do kontroli nr 87772 z 3 grudnia 2013 r. Bartosz Tomczyk, st. inspektor k. p., upoważnienie do kontroli nr 87759 z 14 listopada 2013 r. (dowód: akta kontroli str. 1-4)
<i>Jednostka kontrolowana</i>	Urząd Skarbowy Poznań-Wilda, ul. Wierzbicice 45, 61-558 Poznań, (dalej: Urząd).
<i>Kierownik jednostki kontrolowanej</i>	Aldona Joszcz, Naczelnik Urzędu Skarbowego Poznań-Wilda (dalej: Naczelnik Urzędu). (dowód: akta kontroli str. 5-6)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości¹, wykorzystanie przez Naczelnika Urzędu dostępnych instrumentów prawnych służących egzekwowaniu należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne² w latach 2012-2013 (I półrocze)³.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Naczelnik Urzędu, w skontrolowanych postępowaniach, korzystał z dostępnych instrumentów prawnych w celu wyegzekwowania należności z tytułu składek, a koszty egzekucyjne były prawidłowo wyliczone i pobierane. Podejmował również działania na rzecz zwiększenia skuteczności egzekucji, ale nie okazały się one wystarczające, o czym świadczy bardzo niski wskaźnik efektywności egzekucji należności ZUS (np. na poziomie 1% w I półroczu 2013 r.), spadek wyegzekwowanych kwot oraz wydłużający się czas realizacji tytułów wykonawczych ZUS. Występowały również przypadki nieterminowego prowadzenia postępowań egzekucyjnych oraz przypadki niepodejmowania czynności egzekucyjnych wobec zobowiązanych.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

² Należności te obejmowały składki z tytułu ubezpieczenia społecznego, ubezpieczenia zdrowotnego, FP, FGŚP, FEP, odsetek za zwłokę, kosztów egzekucyjnych, kosztów upomnienia i dodatkowej opłaty.

³ Kontrolą objęto lata 2012-2013 (do dnia zakończenia kontroli). Dla celów porównawczych zebrano również dane za lata 2010-2011.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Wykorzystanie przez Naczelnika Urzędu dostępnych instrumentów prawnych w celu wyegzekwowania należności z tytułu składek, a także działań zmierzających do zwiększenia efektywności egzekucji

Opis stanu faktycznego

1.1. Liczba i kwota tytułów wykonawczych skierowanych do realizacji w Urzędzie w latach 2010-2013 (I półrocze) wzrastała i wyniosła odpowiednio: 102.644 tytuły na kwotę 216.993 tys. zł, 106.254 tytuły na kwotę 260.359 tys. zł, 128.468 tytułów na kwotę 335.435 tys. zł oraz 123.880 tytułów na kwotę 329.538 tys. zł.

Wzrosła również liczba i kwota skierowanych do realizacji w ww. okresie tytułów wykonawczych dotyczących wierzytelności ZUS (41.428 tytułów na kwotę 56.726 tys. zł, 42.312 tytułów na kwotę 59.867 tys. zł, 50.940 tytułów na kwotę 69.950 tys. zł oraz 51.939 tytułów na kwotę 71.067 tys. zł).

(dowód: akta kontroli str. 7)

1.2. Wielkość kwot uzyskanych na skutek prowadzonej egzekucji wzrastała i wyniosła ogółem odpowiednio w latach 2010-2013 (I półrocze): 30.230 tys. zł, 31.667 tys. zł, 40.161 tys. zł oraz 16.915 tys. zł.

Wielkość kwot uzyskanych z egzekucji wierzytelności ZUS początkowo wzrastała (z 2.203 tys. zł w 2010 r. do 2.761 tys. zł w 2011 r.), a następnie od 2012 r. malała (odpowiednio 2.450 tys. zł i 700 tys. zł w I połowie 2013 r.).

Wskaźnik efektywności egzekucji prowadzonej przez Naczelnika Urzędu spadał w latach 2010-2013 (I półrocze) i wyniósł odpowiednio: 13%, 12%, 11% i 5%.

Efektywność egzekucji wierzytelności ZUS była niska i wyniosła odpowiednio w ww. okresie: 3%, 4%, 3%, 1%.

Spadała również od 2012 r. wielkość uzyskanych kwot w wyniku zastosowania poszczególnych środków egzekucyjnych.

(dowód: akta kontroli str. 7-20)

Naczelnik Urzędu wyjaśnił, że wszystkie ww. spadki związane były ze zmianą zasięgu terytorialnego działania Urzędu⁴ (w związku z tym Urząd przejął do realizacji ok. 40 tys. tytułów wykonawczych z zachowaniem wielkości etatów dotychczasowych Urzędów: Poznań – Wilda i Poznań – Śródmieście, przy czym od 2012 r. limit etatów dla Urzędu został obniżony o 4 etaty). Ponadto sytuacja ta spowodowana była: wzrostem zaległości podmiotów spowodowanych kryzysem gospodarczym, wysokimi kwotami zaległości objętych tytułami wykonawczymi, brakiem majątku u zobowiązanego i koniecznością jego poszukiwania, stałym wzrostem obciążenia pracą pracowników komórki egzekucyjnej (Urząd odnotował największy średnioroczny wpływ tytułów wykonawczych w województwie-wzrost w latach 2010-2013 wyniósł 318%), długotrwałą absencją chorobową pracowników. Od 2013 r. nastąpiła również intensyfikacja działań związanych ze ściąganiem abonamentu rtv, która spowodowała masowy wpływ tytułów wykonawczych. Naczelnik Urzędu wyjaśnił ponadto, że głównym zadaniem urzędów skarbowych jest realizacja wpływów z tytułu zobowiązań podatkowych celem zabezpieczenia interesów budżetu państwa. Dodatkowo na realizację zadań wpływa również nieporównywalna do innych urzędów województwa wielkopolskiego specyfika Urzędu wynikająca z faktu, iż na terenie działania Naczelnika Urzędu znajdują się Sądy Rejonowe, Sądy Okręgowe i Sądy Wojskowe, które orzekają przepadki

⁴ Na podstawie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 23 listopada 2010 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie terytorialnego zasięgu działania oraz siedzib naczelników urzędów skarbowych i dyrektorów izb skarbowych (Dz. U. Nr 233, poz. 1527) Urząd objął również swym zasięgiem obszar działania podlegający pod były Urząd Skarbowy Poznań-Śródmieście oraz część obszaru Pierwszego Urzędu Skarbowego w Poznaniu.

dowodów rzeczowych i następnie przekazują powyższe orzeczenia do realizacji Naczelnikowi Urzędu.

(dowód: akta kontroli str. 232-235, 348-349)

W żadnym z badanych lat, w ramach prowadzonej przez Urząd egzekucji, nie stosowano środka egzekucyjnego w postaci egzekucji z ruchomości. Naczelnik Urzędu wyjaśnił, że spowodowane to było brakiem u zobowiązanych składników majątku na pokrycie dochodzonych należności (koszty związane z wyceną i sprzedażą niejednokrotnie przewyższałyby kwotę uzyskaną ze sprzedaży), jak również znikomym zainteresowaniem kupnem rzeczy używanych i bez gwarancji. Ponadto stosowano środki egzekucyjne najmniej uciążliwe dla zobowiązanego.

(dowód: akta kontroli str. 8, 349-350)

2. Prawidłowość prowadzenia przez Naczelnika Urzędu postępowań egzekucyjnych sprawdzono na przykładzie postępowań prowadzonych na podstawie 40 tytułów wykonawczych wystawionych przez dyrektora oddziału ZUS na łączną kwotę 260.895,29 zł, z czego 10 postępowań zakończyło się ściąganiem zaległych składek, 10 postępowań zostało zwróconych do oddziału ZUS wskutek nieściągalności, 10 postępowań zostało wycofanych lub zwróconych bez realizacji należności, a 10 postępowań zostało obsłużonych w inny sposób. Postępowania te przeprowadzono zgodnie z trybem określonym ustawie z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji⁵ (dalej: ustawa o postępowaniu egzekucyjnym). Jednakże w 25 sprawach występowały nieprawidłowości związane z terminowością prowadzonych postępowań, o czym mowa jest w dalszej części wystąpienia pokontrolnego.

Nie stwierdzono natomiast przedawnienia należności ZUS na skutek braku realizacji tytułów wykonawczych. Poszczególne czynności egzekucyjne były prawidłowo udokumentowane. Koszty egzekucyjne były również prawidłowo wyliczone i pobierane. Nie stwierdzono przypadków prowadzenia postępowań egzekucyjnych w sposób tendencyjny.

(dowód: akta kontroli str. 21-229)

Średni czas realizacji badanych 40 tytułów wykonawczych wyniósł 523 dni.

(dowód: akta kontroli str. 44-71, 35-146, 158-193, 202-229)

3. W jednej z 40 objętych badaniem spraw należność pobierana była przez poborcę. Środki zostały przekazane na konto wierzyciela w dniu pobrania, zgodnie z zasadami wynikającymi z § 40 ust. 3 i 6 Zarządzenia Nr 54 Ministra Finansów⁶. W 6 z 10 objętych badaniem spraw zakończonych zapłatą, wyegzekwowane należności były rozliczane w terminie 14 dni od momentu wpływu środków na rachunek sum depozytowych Urzędu, a następnie niezwłocznie przekazywane na rachunek ZUS. Ponadto w jednej sprawie, po wszczęciu postępowania, należność została uregulowana przez zobowiązanego bezpośrednio u wierzyciela. W 2 sprawach termin przekazania wyegzekwowanej należności wyniósł odpowiednio 55 i 71 dni od momentu wpływu środków do Urzędu ze względu na brak w dniu przelewu tytułu wykonawczego lub przekazanie akt sprawy Izbie Skarbowej w Poznaniu w związku z wnioskiem zobowiązanej spółki o wstrzymanie postępowania egzekucyjnego. Po otrzymaniu tytułu wykonawczego i zwrocie akt sprawy należności zostały niezwłocznie rozliczone i przekazane wierzycielowi.

(dowód: akta kontroli str. 343, 358-361, 365-367)

⁵ Dz. U. z 2012 r., poz. 1015 ze zm.

⁶ Zarządzenie Nr 54 Ministra Finansów z dnia 23 grudnia 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości i planów kont dla organów podatkowych podległych Ministrowi Finansów, w zakresie poboru i rozliczenia podatków, opłat, wpłat z zysku przedsiębiorstw państwowych i jednoosobowych spółek Skarbu Państwa oraz innych niepodatkowych należności budżetowych, do których ustalania lub określania są uprawnione organy podatkowe (dalej: Zarządzenie w sprawie zasad rachunkowości organów podatkowych stanowiące załącznik do Obwieszczenia Ministra Finansów z dnia 27 listopada 2012 r. (Dz. Urz. MF z 2012 poz. 55).

W 7 objętych kontrolą postępowaniach wystąpił zbieg egzekucji. W przypadku przedmiotowych spraw nie stwierdzono dysproporcji w podziale wyegzekwowanych kwot na należności ZUS i podatkowe. Podział następował na zasadach określonych w art. 115 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym.

W przypadku 20 umorzonych postępowań egzekucyjnych (z uwagi na upadłość zobowiązanego lub ze względu na bezskuteczność egzekucji) Urząd nie ponosił kosztów, a zatem nie obciążał z tego tytułu wierzyciela. Występujące w ww. tytułach wykonawczych koszty obciążały ZUS.

(dowód: akta kontroli str. 85-146, 202-229, 355-357)

4. W kontrolowanym okresie wystąpił jeden przypadek braku dostępu do danych w podsystemie Egapoltax dla części pracowników Urzędu. Awarii uległ serwer, a awaria ta została usunięta po dwóch dniach.

(dowód: akta kontroli str. 236)

5. Urząd podejmował następujące działania w celu zwiększenia efektywności egzekucji:

- wprowadzenie procedur regulujących pracę w egzekucji (3 zarządzenia Naczelnik Urzędu oraz 2 instrukcje regulujące prowadzenie postępowania egzekucyjnego),
- zatrudnianie na umowę zlecenie osób wspomagających pracę etatowych pracowników, kierowanie do komórki egzekucyjnej osób odbywających staż w urzędzie oraz ogłaszanie naborów i zatrudnianie pracowników,
- utworzenie stanowisk inspektorów z uprawnieniami poborców skarbowych,
- przesunięcie pracowników z innych komórek organizacyjnych Urzędu oraz zmiany organizacyjne w ramach Referatów Egzekucji Administracyjnej,
- monitoring mierników w zakresie egzekucji oraz bezpośrednia współpraca komórki egzekucyjnej z komórką informatyki,
- zlecenie opracowywania skryptów i analizowanie podmiotów z dużymi zaległościami,
- spotkania kierowników z Naczelnikiem Urzędu i pisma do kierowników, w których poruszane były m.in. sprawy dot. egzekucji administracyjnej,
- narady, omawianie zadań dla dyrektorów izb skarbowych i naczelników urzędów skarbowych w zakresie realizacji polityki finansowej państwa oraz wytycznych do ich działania, szkolenia wewnętrzne i zewnętrzne,
- korzystanie z programów informatycznych np. Aplikacja E-Orus, WHTAX oraz programu CEPIK, który wspomaga pracę przy poszukiwaniu majątku zobowiązanego, jak również zakup programu OGNIVO wspomagającego pracę inspektorów w komórce egzekucyjnej,
- współpraca z innymi wierzycielami (np. w dniu 25.07.2013 r. odbyło się spotkanie Naczelnika Urzędu i Komornika Skarbowego Urzędu z udziałem Dyrektora ZUS Oddział w Poznaniu i jego pracowników, mające na celu nawiązanie bezpośredniej współpracy, omówienie spraw związanych z realizacją tytułów kierowanych do Urzędu).

(dowód: akta kontroli str. 235-237, 244-272)

6. W okresie 2012-2013 (I półrocze) powołane przez Naczelnika Urzędu zespoły trzykrotnie przeprowadzały kontrole wewnętrzne służb i rozliczeń inspektorów z uprawnieniami poborców skarbowych (wszystkie w 2012 r.). W jednej kontroli, dotyczącej pracy trzech pracowników Urzędu, nie stwierdzono nieprawidłowości. W dwóch pozostałych (zleconych w związku z ujawnieniem nieprawidłowości dot. rozliczania służb przez byłego pracownika działu egzekucji administracyjnej) stwierdzono m.in. nieterminowe rozliczanie służb, nieterminowe dokonywanie wpłat na rachunki wierzycieli, brak odzwierciedlenia stanu faktycznego w tytule wykonawczym w systemie Egapoltax, a także niezgodność pokwitowań z arkuszem

przydzielonym oraz ww. systemem. W związku z wynikiem kontroli Naczelnik Urzędu podjął szereg działań, w tym m.in. zawiadomił Prokuraturę Rejonową w Poznaniu, wszczął postępowania dyscyplinarne wobec 3 pracowników Urzędu, zlecił pisemnie kierownikom komórek egzekucji administracyjnej wzmożony nadzór nad pracą podległych pracowników, kierownikom komórki rachunkowości budżetowej objęcie pracowników procesem szkoleń oraz prowadzenie przez pracowników komórki stałego monitoringu prawidłowości rozliczania służb przez poborców (w tym opracowano pisemne zasady poboru, rozliczania i kontroli wyegzekwowanych kwot).

W ramach nadzoru, osoby kierujące pracą komórek egzekucji administracyjnej uczestniczyły m.in. w czynnościach egzekucyjnych oraz, w przypadku dłuższej absencji poborcy, dokonywały kontroli przydzielonego mu rejonu. W okresie od listopada 2012 r. do kwietnia 2013 r. Izba Skarbowa w Poznaniu przeprowadziła w Urzędzie kontrolę obejmującą m.in. prawidłowość prowadzenia postępowań egzekucyjnych. Do dnia 6 grudnia 2013 r. do Urzędu nie wpłynął protokół z ww. kontroli.

(dowód: akta kontroli str. 230-231, 238-239, 271-285, 327-340)

7. W latach 2012-2013 (do 30 listopada) do Naczelnika Urzędu nie wpłynęła z Oddziału ZUS żadna skarga dotycząca przebiegu postępowania egzekucyjnego lub czynności egzekucyjnych. ZUS złożył natomiast jedno zażalenie na wskazaną w postanowieniu podstawę prawną zawieszenia postępowania egzekucyjnego. Naczelnik Urzędu uznał przedmiotowe zażalenie za zasadne i wydał - w trybie art. 132 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego⁷ (dalej: Kpa) – postanowienie o zmianie wydanego wcześniej postanowienia. Zażalenie załatwiono w terminie przewidzianym w art. 133 Kpa.

(dowód: akta kontroli str. 341-342)

8. Dział Kontroli Urzędu w kontrolowanym okresie przekazał ZUS jedną informację w zakresie prowadzenia nie zgłoszonej działalności gospodarczej. ZUS poinformował Urząd, że brak jest podstaw do obejmowania ubezpieczeniami społecznymi osób, które prowadziły nie zgłoszoną działalność gospodarczą.

(dowód: akta kontroli str. 239-286-287)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

W łącznie 23 postępowaniach egzekucyjnych (prowadzonych na podstawie tytułów wykonawczych na kwotę 173.974,78 zł) stwierdzono opóźnienia w ich prowadzeniu, co było niezgodne z wytycznymi Ministra Finansów sformułowanymi w „Zadaniach dla dyrektorów izb skarbowych i naczelników urzędów skarbowych w zakresie realizacji polityki finansowej państwa oraz wytyczne do ich realizacji” w latach 2012 i 2013. Wytyczne te zobowiązywały naczelników urzędów skarbowych do zapewnienia efektywnego i sprawnego prowadzenia postępowań egzekucyjnych. Nieprawidłowości te dotyczyły:

- braku podjęcia czynności egzekucyjnych w stosunku do 4 tytułów wykonawczych (podkreślić należy fakt, że w odniesieniu do 3 tytułów nastąpiło umorzenie postępowania z powodu ogłoszenia upadłości zobowiązanego, które miało miejsce w kwietniu 2013 r., a więc 15 miesięcy po wpływie tytułu wykonawczego do Urzędu)⁸,
- nadania biegu tytułom wykonawczym, w przypadku 7 postępowań egzekucyjnych⁹, po upływie miesiąca od wpływu tytułu do Urzędu,

⁷ Dz. U. z 2013 r., poz. 267.

⁸ Nr sprawy: 1095473, 1068781, 1068833, 1068848.

⁹ Nr spraw: 1070230, 1072209, 1072246, 1036334, 1068781, 1068833, 1068848.

- rozpoczęcia czynności egzekucyjnych w przypadku 10 postępowań egzekucyjnych¹⁰,
- nieuzasadnionych przerw między kolejnymi czynnościami egzekucyjnymi (od 5 do 26 miesięcy) w przypadku 10 postępowań egzekucyjnych¹¹.

Późne nadawanie biegu tytułom wykonawczym oraz zwłoka w podjęciu czynności egzekucyjnych, nie sprzyjały efektywnemu i sprawnemu przebiegowi procesu egzekucji.

(dowód: akta kontroli str. 44-71, 35-146, 158-193, 202-229, 368-380)

Naczelnik Urzędu wyjaśnił, że opóźnienia w nadaniu biegu tytułom wykonawczym spowodowane były zmianą lokalizacji siedziby działu egzekucyjnego Urzędu i trudnościami ze scaleniem baz danych w czasie łączenia urzędów skarbowych.

Natomiast zwłoka w rozpoczęciu czynności egzekucyjnych, w podejmowaniu pierwszych oraz kolejnych czynności egzekucyjnych, a także niepodejmowanie czynności egzekucyjnych spowodowane było niedoborem kadrowym w tutejszym Urzędzie, w tym również w dziale egzekucyjnym. Niewątpliwie opóźnienia w podejmowaniu czynności egzekucyjnych wynikać mogły także ze skutków reorganizacji Urzędu, zmiany zasięgu terytorialnego działania. Ponadto, należy jeszcze raz zaznaczyć, że głównym zadaniem urzędów skarbowych – priorytetem wskazywanym przez Ministra Finansów jest realizacja wpływów z tytułu zobowiązań podatkowych.

(dowód: akta kontroli str. 350-351)

Po reorganizacji Urzędu w 2011 r. liczba tytułów wykonawczych przypadająca do załatwienia na jednego inspektora skarbowego wynosiła od 6 tys. do 9 tys. Jak oświadczyli inspektorzy i poborcy skarbowi, przy takiej ilości spraw, prawidłowe prowadzenie przez nich postępowań nie było możliwe. Kierownik Działu Egzekucji Administracyjnej Urzędu informowała Naczelnika Urzędu o złej sytuacji kadrowej wydziału (na 30 czerwca 2013 r., z powodu długotrwałych zwolnień lekarskich dwóch pracowników, wydział liczył 23 pracowników, a liczba tytułów wykonawczych wyniosła 124 tys.).

(dowód: akta kontroli str. 158-193, 318-322)

Naczelnik Urzędu wyjaśnił, że od 2011 r. naczelnicy urzędów skarbowych w województwie wielkopolskim mają ograniczenia w zatrudnianiu pracowników w ramach posiadanego limitu etatowego, a wszelkie sprawy dotyczące zatrudniania oraz przesunięć pracowników między komórkami wymagają pisemnej zgody Dyrektora Izby Skarbowej w Poznaniu. Naczelnik Urzędu wyjaśnił ponadto, że od 2011 r. podejmował działania mające na celu poprawę stanu zatrudnienia w Dziale Egzekucji Administracyjnej Urzędu (zatrudnianie nowych pracowników, przenoszenie pracowników z innych komórek organizacyjnych, zawieranie umów zlecenia), w efekcie których, kosztem innych komórek organizacyjnych Urzędu, liczba etatów w tym dziale wzrosła z 22 etatów w 2011 r. do 25 etatów w 2013 r.

(dowód: akta kontroli str. 239-243, 287-314, 323-326)

1. W żadnym z badanych 40 postępowań egzekucyjnych Naczelnik Urzędu nie korzystał z możliwości występowania do sądu o nakazanie zobowiązanemu wyjawienia majątku, o którym mowa w art. 71 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym.

(dowód: akta kontroli str. 44-71, 35-146, 158-193, 202-229)

Naczelnik Urzędu wyjaśnił, że wyjawienie majątku stanowi pomocniczy sposób egzekucji, za pomocą którego wierzyciel może uzyskać od dłużnika informację co do

Uwagi dotyczące
badanej działalności

¹⁰ Nr spraw: 1078064, 1094881, 107220, 1072246, 1091956, 1073671, 1036334, 1118006, 1118087, 133722 (rozpoczęcie wyniosło od prawie 2 miesięcy do 31 miesięcy od momentu nadania biegu tytułom wykonawczym).

¹¹ Nr sprawy: 1024918, 1028224, 1028385, 134803, 1091956, 1032888, 119608, 133722, 140758, 73082.

jego stanu majątkowego. Zgodnie z ustawą o postępowaniu egzekucyjnym również wierzyciel, tj. w tym przypadku dyrektor ZUS, uprawniony jest do występowania z takim wnioskiem i to nie tylko w trakcie postępowania egzekucyjnego, ale również przed jego wszczęciem. W przypadku dużych zaległości podatkowych oraz ZUS przed umorzeniem postępowania egzekucyjnego, w przypadku jego bezskuteczności kierowane są wnioski o nadanie sądowej klauzuli wykonalności, a następnie o wyjawienie majątku zobowiązanych podmiotów. Dopiero po wyjawieniu majątku dłużnika wydawane jest postanowienie o umorzeniu postępowania egzekucyjnego zarówno należności podatkowych, jak i dotyczących ZUS.

(dowód: akta kontroli str. 352)

2. W żadnym przypadku z badanych postępowań, w sytuacji kiedy zobowiązanym była sp. z o.o., a egzekucja okazała się bezskuteczna (łącznie 7 tytułów wykonawczych), Naczelnik Urzędu nie podejmował działań w celu wyegzekwowania należności od członków zarządu spółek, o czym mowa jest art. 299 § 1 ustawy z 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych¹².

Naczelnik Urzędu wyjaśnił, że nie podejmował ww. działań, bowiem uprawnienia wynikające z art. 299 ksh przysługują wierzycielowi, którym w przypadku należności ZUS jest dyrektor ZUS. W tym przypadku naczelnik urzędu skarbowego jest jedynie organem egzekucyjnym uprawnionym do egzekucji należności od podmiotów wskazanych w tytułach wykonawczych.

Zdaniem NIK w ww. art. 299 Kodeksu spółek handlowych nie ma wskazania, że odnosi się on tylko do wierzyciela, a więc ma on zastosowanie również do organu egzekucyjnego.

(dowód: akta kontroli str. 44-71, 35-146, 158-193, 202-229, 352)

3. W przypadku analizowanych tytułów wykonawczych, do systemu Egapoltax nie wprowadzano części czynności egzekucyjnych tj. czynności podejmowanych przez Urząd zmierzających do zastosowania lub zrealizowania środka egzekucyjnego, o których mowa w art. 1a pkt 2 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym. Z wyjaśnień złożonych przez kierownik działu egzekucji administracyjnej wynika, że brak pełnego odzwierciedlenia w ww. systemie podejmowanych czynności egzekucyjnych wynikał z obciążenia pracą działu egzekucji, nie mniej jednak każdorazowe odzwierciedlenie stosowanych środków egzekucyjnych spowodowała, iż ww. uchybienia nie miały wpływu na bieg terminu przedawnienia.

(dowód: akta kontroli str. 44-71, 35-146, 158-193, 202-229, 317)

4. W 1 z 10 spraw zakończonych zapłatą (nr 1090311) należność została rozliczona z opóźnieniem, w terminie 65 dni od momentu otrzymania z ZUS tytułu wykonawczego (należność wpłynęła na konto sum depozytowych przed wpływem tytułu wykonawczego). Z wyjaśnień Naczelnika Urzędu wynika, że przyczyną opóźnienia w rozliczeniu była nagła i długotrwała absencja (wypadek losowy) pracownika obsługującego rejon egzekucyjny, która zbiegła się z przebywaniem znacznej części pracowników na planowanych urloпах wypoczynkowych.

(dowód: akta kontroli str. 358-359, 365-367)

IV. Wniosek

Wniosek pokontrolny

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹³, wnosi o kontynuowanie działań zmierzających do

¹² Dz. U. z 2013 r., poz. 1030

¹³ Dz. U. z 2012 r., poz. 82 ze zm.

wyeliminowania czynników zmniejszających efektywności i sprawność prowadzenia postępowań egzekucyjnych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Poznaniu.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Poznań, dnia 17 grudnia 2013 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu

Kontroler

p. o. Dyrektora

Zuzanna Kaźmierczak
inspektor k. p.

Grzegorz Malesiński

.....
Podpis

.....
podpis

Kontroler

Bartosz Tomczyk
st. inspektor k. p.

.....